

Rammeaftale 2021-2022

Udviklingsstrategi og Styringsaftale

KKR
HOVEDSTADEN

Det højt specialiserede
socialområde og
specialundervisning

Kommunerne i
hovedstadsregionen og
Region Hovedstaden

Indhold

Forord	S. 3
Indledning	S.4
Udviklingsstrategi	S. 5
Fokusområde 2021-2022	s. 6
Fælles mål	S. 7
Styringsaftale	s. 8
Nyt i styringsaftalen	S. 9
Centrale udmeldinger	S. 12
Tekniske bilag	S. 13

Forord

Med Rammeaftale 2021-2022 sætter Hovedstadens kommuner og Region Hovedstaden retningen for de kommende års samarbejde om udvikling af faglige indsatser og koordinering af kapacitet og styring på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Region Hovedstaden.

Det specialiserede social- og specialundervisningsområde er et kommunalt kerneområde, som kommunerne samarbejder om bl.a. for at sikre de rette tilbud til målgrupper af borgere med særlige behov.

I Rammeaftale 2021-2022 vil vi sætte fokus på kvalitet. Retningen er politisk sat med indspil fra kommunerne og regionen. Vi vil i fællesskab videreudvikle vores tilbudsvifte, så vi sikrer de rette tilbud for borgere med komplekse udfordringer, herunder et særligt fokus på kommunale indsatser til borgere med psykiske lidelser. Målet er, at udvikle kvaliteten i de tilbud vi giver borgerne i Hovedstadsregionen og dele viden om, hvad der virker og hvad der ikke virker på tværs af kommuner og region.

Vi ser frem til samarbejdet om at udfolde rammeaftalens visioner og initiativer til konkret handling og det er vores håb og ønske, at rammeaftalen kan være med til at løfte og fokusere vores samarbejde på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Hovedstadsregionen.

Med venlig hilsen

Steen Christiansen, Formand for KKR Hovedstaden
Karsten Søndergaard, Næstformand for KKR Hovedstaden

Indledning

Behovet for højt specialiserede tilbud på social- og specialundervisningsområdet kan opstå på grund af sygdom, handicap, misbrug, kriminalitet eller lignende.

Her kan hver enkelt kommune ikke løse opgaven alene, og der er behov for et stærkt tværkommunalt samarbejde. Derfor køber og sælger vi pladser af og til hinanden. Vores fælles ansvar indebærer også et forsyningsansvar for, at vi samlet set har de tilbud, der skal til for målgruppen. Det er centralt, at vi har en relevant tilbudsvifte, som passer til det, der efterspørges.

Når kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden leverer ydelser på et højt specialiseret niveau, er de baseret på højt specialiserede kompetencer, faglig viden, vidensbaserede metoder, særligt avancerede velfærdsteknologier og særlige fysiske rammer.

Samarbejdet mellem kommunerne og Region Hovedstaden reguleres i denne rammeaftale, der består af en Udviklingsstrategi og en Styringsaftale.

Det er kommunernes ansvar at koordinere det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde på såvel børne- og ungeområdet, som voksenområdet.

Som følge heraf har kommunerne ansvaret for at udarbejde en rammeaftale for det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Rammeaftalen skal indgås senest d. 1. december 2020.

- Rammeaftalen for 2021-2022 er toårig.
- Rammeaftalen 2021-2022 er godkendt af alle kommuner i hovedstadsregionen og af Region Hovedstaden.
- Rammeaftale 2021-2022 er gældende for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2022.

Udviklingsstrategi 2021-2022

Det overordnede udviklingsstrategiske fokus i Rammeaftalen 2021-2022 er *kvalitet*.

Dette fokus konkretiseres i arbejdet med to tematiske fokusområder for 2021-2022:

1. *Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte*
2. *Kommunale indsatser til borgere med psykiske lidelser.*

1. *Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte*

Med forrige Rammeaftale 2019-2020, satte KKR Hovedstaden fokus på tilbudsviften og herunder en afdækning af, hvilke målgrupper, kommunerne i Hovedstadsregionen oplevede de største udfordringer med at finde relevante tilbud til. På baggrund af denne afdækning valgte KKR Hovedstaden at arbejde videre med målgruppen "voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l."

Dette arbejde videreføres i Rammeaftale 2021-2022 med henblik på at etablere flere pladser på relevante tilbud til borgere i målgruppen.

Formålet med udviklingsstrategien er:

- At sikre og styre den faglige udvikling af tilbuddene i hovedstadsregionen, så alle driftsherrer til stadighed er i stand til at tilbyde de rigtige tilbud af høj kvalitet også til små målgrupper og målgrupper med komplicerede problemer.
- At skabe synlighed og gennemskelighed om kapacitet og behov for pladser.
- At sikre koordination og udvikling af nye tilbud særligt til små målgrupper og målgrupper med komplicerede problemer, så ekspertise og ressourcer på særlige områder anvendes hensigtsmæssigt.

Fokusområder

2021-2022

Fokus 1: Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte (fortsat)

Fokus 2: Kommunale indsatser til borgere med psykiske lidelser

2. *Kommunale indsatser til borgere med psykiske lidelser.*

Mennesker med psykiske lidelser møder et komplekst system, som på tværs af sektorområder ikke altid tilbyder sammenhængende løsninger på tværs af kommuner og region. Derfor vil fokus være på, hvorvidt kommunerne i Hovedstadsregionen samlet set har de rette tilbud til borgere med psykiske lidelser, som der er behov for. Et fokus vil ligeledes være samarbejdet med psykiatrien og videndeling på tværs.

Der vil blive udarbejdet en afdækning af, hvilke tilbud der findes i Hovedstadsområdet til borgere med psykiske lidelser. Det kan være fra forskellige kommunale forvaltninger, eksterne aktører m.fl. Afdækningen skal løfte en debat om kvalitet overfor borgeren, best practise, og hvorvidt vi mangler tværkommunale løsninger og et særligt fokus på udsatte borgere.

Herudover vil der fortsat være fokus på at skabe synlighed og gennemsækelighed om kapacitet og behov for pladser. Kapacitet- og belægningsanalysen gennemføres fortsat for Hovedstadsregionen og indeholder derudover analysen af de lands- og landsdelsdækkende tilbud, dog i en mindre tabeltung udgave. Udviklingen i de private tilbud vil også indgå i arbejdet.

Læs mere om udviklingsstrategien i det tekniske bilag 2.

Fælles mål for det tværgående højt specialiserede social- og specialundervisningsområde:

- Vi vil styrke kommunernes forudsætninger for at give børn, unge og voksne med særlige behov adgang til de nødvendige højt specialiserede tilbud og kompetencer.
- Vi vil forpligte hinanden på at samarbejde, både fagligt og økonomisk, om de tværgående højt specialiserede tilbud i hovedstadsregionen.
- Vi vil arbejde målrettet for, at alle højt specialiserede tilbud har et fast fokus på at anvende og udvikle 'bedste praksis' med henblik på effektive indsatsforløb baseret på høj faglighed og størst mulig omkostningseffektivitet.

Fælles mål

De fælles mål er godkendt i KKR Hovedstaden, de 29 kommuner og Region Hovedstaden. Målene udgør rammen for samarbejdet i regi af Rammeaftalen i perioden 2018-2021.

De fælles mål skal styrke og fokusere det eksisterende samarbejde på tværs af kommuner og mellem kommuner og region i regi af Rammeaftalen. Ønsket er at fokusere på få områder, hvor vi yder en betydelig fælles indsats, som fx kvalitet i tilbudsviften og i socialpsykiatrien.

Formålet med de fælles mål er, at kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden sætter en fælles dagsorden på det tværgående højt specialiserede social- og specialundervisningsområde. Denne dagsorden skal understøtte kommunernes ansvar for det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde, herunder forsyningsansvaret for de højt specialiserede indsatser.

Styringsaftale 2021-2022

I hovedstadsregionen driver flere kommuner og Region Hovedstaden tilbud på det specialiserede social- og specialundervisningsområde, som andre kommuner kan benytte til mennesker med særlige behov. Køb og salg af pladser på disse tilbud sker på baggrund af en dialog mellem kommuner og driftsherrer om de konkrete forløb. Styringsaftalen i Rammeaftalen understøtter denne dialog og er med til at lægge rammerne for kapacitets- og prisudviklingen på de sociale tilbud.

Efter flere års fokus på økonomi og takstudvikling, er der nu plads til et øget fokus på kvalitet. Dette er et fælles ansvar for kommunerne i Region Hovedstaden. Styringsaftalen omhandler derudover, hvordan vi opretter nye pladser, udvider samt understøtter udvikling af tilbudsviften gennem en fælles økonomimodel.

I styringsaftalen 2021-2022 er det bestemt, at kommunerne blot skal regulere taksterne i forhold til pris- og lønudvikling. Hvis man fraviger det aftalte fx grundet en uregelmæssig stigning i takster, skal man indrapportere forklaringerne til Fælleskommunalt sekretariat for det specialiserede socialområde.

Læs mere om modellen for opfølgning på takstaftalen i teknisk bilag 1 til Styringsaftalen.

Styringsaftalen 2021-2022 omfatter:

- Aftaler, takstmodel og procedurer, som understøtter samarbejde og dialog mellem brugerkommuner og driftsherrer om de konkrete forløb ved køb og salg af pladser
- Aftale om, at udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede social- og specialundervisningsområde til og med 2022 maksimalt må stige med pris- og lønfremskrivningen ift. pris- og lønniveauet i 2019
- Aftale om, at der fra den nuværende aftalte vejledende norm for beregning af de indirekte omkostninger for kommunale tilbud (overheadprocent), arbejdes hen imod 6 % som et gennemsnitligt mål for kommunerne under ét
- Aftale om at understøtte det fortsatte arbejde med tilbudsviften – herunder udvikling af relevante og aktuelle tilbud

Nyt i styringsaftalen 2021-2022

Ny økonomimodel

Der mangler økonomiske incitamenter til at udvikle nye tilbud og pladser. Dette skyldes bl.a. anlægsloftet og at enkeltkommuner ikke kan fylde et tilbud op med egne borgere. KKR Hovedstaden besluttede derfor på sit møde den 7. februar 2020 at udvikle en økonomimodel, som kan forpligte kommunerne i hovedstadsregionen til udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte.

Modellen skal skabe driftssikkerhed i opbygningsfasen. Takstniveauet skal flugte med det nuværende niveau og omfatte anlægs- og driftsudgifter jævnt over model for beregning af takster. Anlæg af denne type tilbud friholdes af anlægskommunens anlægsramme, idet: "de 29 kommuner i Hovedstaden anerkender, at når der er tiltag af denne karakter, så ligger det udover kommunens eget anlægsloft."

Modellen skal i første omgang benyttes til at udvide med pladser på eksisterende tilbud for målgruppen: 'Voksne med autismespektrumforstyrrelser i kombination med andre adfærsudfordringer mm.'. På sigt skal modellen kunne bruges i arbejdet med andre målgrupper, som KKR Hovedstaden beslutter i regi af rammeaftalen.

Modellen fungerer i et samarbejdsspor omkring den målgruppe, som KKR Hovedstaden beslutter. Driftsherrer kan komme med konkrete projektforslag til etablering af nye pladser eller tilbud ud fra følgende økonomiske rammer:

- I en opstartsperiode på op til tre år gælder der en abonnementsordning
- Maksimalt 75 procents underskudsdekning/garanti af pladser, evt. med årlig aftrapning (f.eks. 75-50-25)
- Underskudsdekningen deles mellem de interesserede bruger-kommuner eller iblandt Hovedstadens 29 kommuner efter befolkningsandele

Nyt i styringsaftalen 2021-2022

Ny monitoreringsmodel

Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning har bedt KKK (KL's konsulentvirksomhed) om, at udvikle en ny model til monitorering af udvikling af udgifterne på det specialiserede socialområde i hovedstadsregionen. Modellen skal erstatte de tidligere takstanalyser, tillægstanalyser og analyser af udgiftsudviklingen som i stedet erstattes af ad hoc analyser.

Modellen følger udgiftsudviklingen generelt og på et mere detaljeret niveau. Den nye model giver mulighed for at følge udgifter og mulige forklaringer på ændringer i udgifter i hver enkelt kommune, såvel som for alle kommuner i KKR Hovedstaden under ét. Dermed ses bredere på kommunernes omkostninger og på data, som i forvejen er tilgængelige. Ligeledes vil den bidrage til at skabe overblik over det sociale område.

Monitoreringsmodellen er godkendt af Embedsmandsudvalget for det specialiserede social- og specialundervisningsområde (maj 2020). Monitoreringsopgaven er forankret i Fælleskommunalt sekretariat for det specialiserede socialområde, og rapporten vil årligt fremgå af den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

Til monitoreringen benyttes Danmarks statistik. Specialundervisningsområdet indgår ikke i analysen.

Læs mere om styringsaftalen i det tekniske bilag 1.

Nyt i styringsaftalen 2021-2022

Nationale initiativer til mere gennemsigtighed i takststrukturen

Regeringen og KL har i økonomiaftalen 2020 aftalt øget gennemsigtighed i takststrukturen via:

1. Justering af takstmodellen med opdeling af taksten i en basis og ydelsestakst fra 1/1-2022.
2. Finansieringsmodel for sundhedslovsydelser til borgere på botilbud ændres så omkostninger til sundhedsfaglig behandling, der er led i opholdet, indregnes i taksterne på botilbud og at borgerens aktuelle opholdskommunes udgifter til øvrige sundhedslovsydelser dækkes af den tidligere opholdskommune. Dette med forventet ikrafttræden hhv. 1/1-2022 (ændring af Serviceloven) og 1/1-2021 (ændring af Sundhedsloven og Retssikkerhedsloven).
3. Udarbejdelse af standardkontrakt som anbefales anvendt ved køb/salg af ydelser og indsatser på det specialiserede socialområde. Standardkontraktskabeloner vil ligge klar på sekretariaternes hjemmeside og Tilbudsportalen pr. 1/1-2021, hvorfra Rammeaftale 2021-22 er gældende.

For uddybning se Styringsaftalens afsnit 10 i teknisk bilag 1 til Rammeaftale 2021-2022.

Centrale udmeldinger fra Socialstyrelsen

Socialstyrelsen har mulighed for at udsende centrale udmeldinger om udvalgte målgrupper. Formålet er at sikre den nødvendige koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner af de højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen. Det er vigtigt, at tilbuddene er til stede på nationalt plan og er tilgængelige for kommunerne.

Socialstyrelsen har i november 2019 og januar 2020 udsendt tre centrale udmeldinger, som kommunerne skal afrapportere som et særskilt punkt i forbindelse med fastlæggelsen af Rammeaftale 2021-2022. De tre målgrupper er:

- Udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug
- Borgere med udviklingshæmning og dom
- Borgere med svære spiseforstyrrelser

Samtlige 29 kommuner i Hovedstaden har bidraget til den tværkommunale og tværregionale afdækning af målgrupper og tilbudsstruktur på de tre områder, og Hovedstadsregionens fælleskommunale sikring af det fornødne og rette udbud af højt specialiserede tilbud tilpasset alle tre målgrupper, føder ind i rammeaftalens overordnede udviklingsfokus på *kvalitet*.

Afrapporteringerne vil danne baggrund for kommunalbestyrelsernes fremtidige dialog med Socialstyrelsen om sikring af det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud tilpasset målgruppernes specifikke behov.

Mere information om de centrale udmeldinger kan findes her: <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/national-koordination/central-udmelding> (hentet den 7.maj 2020)

Bilagliste

Hent bilag på :

www.rammeaftale-h.dk

Bilag 1:
Teknisk bilag til
Styringsaftale 2021-2022

Bilag 2:
Teknisk bilag til
Udviklingsstrategi 2021-2022